

Remissvar gällande SOU 2024:84 Skärpt kontroll av utländska fastighetsförvärv

Karlskoga kommuns yttrande

Karlskoga kommun lämnar härmed ett yttrande till Försvarsdepartementet gällande betänkandet *Skärpt kontroll av utländska fastighetsförvärv* (SOU 2024:84). Betänkandet föreslår införandet av en ny lag som kräver att utländska medborgare och juridiska personer utanför EES-området ansöker om tillstånd vid förvärv av fast egendom i Sverige. Syftet är att stärka skyddet för totalförsvaret genom att ge staten möjlighet att granska och vid behov stoppa fastighetsaffärer som kan hota nationell säkerhet.

Karlskoga kommun ställer sig i stort positiv till utredningens förslag om att stärka kontrollen av utländska förvärv av fast egendom i Sverige. Förslaget syftar till att skydda rikets säkerhet genom att möjliggöra granskning och i vissa fall förhindra att utländska aktörer köper strategiskt viktig mark. Vi anser att lagförslaget är välkommet och nödvändigt med tanke på att Sverige är av intresse för främmande makter, och att fast egendom kan användas som en del av underrättelseverksamhet. En effektiv kontroll av fastighetsäggande är därför ett viktigt verktyg för att motverka sådana risker.

Karlskoga kommun vill här betona att Karlskoga med flera andra kommuner kan ha särskilda förutsättningar som bör beaktas. I Karlskoga kommun återfinns stora delar av Sveriges försvarsindustri, riksintressen och andra totalförvarsintressen samt annan viktig och kritisk infrastruktur vilket innebär att kommunen kan påverkas mer än genomsnittet av den föreslagna lagstiftningen. Det kan komma att medföra ökad administration och längre ledtider vid fastighetsaffärer och i värsta fall att utländska aktörer kan avstå från att investera i kommunens mark om rättsläget upplevs som osäkert. Allt detta kan hämma den kommunala utvecklingen och medföra ekonomiska konsekvenser, därav bör staten säkerställa ekonomisk kompensation för att hantera de nya uppgifterna.

Karlskoga kommun anser att ansvaret för hantering av utländska fastighetsförvärv bör ligga på respektive länsstyrelse i varje län, inte på de civilområdesansvariga länsstyrelserna. Länsstyrelserna i länen har redan etablerad samverkan med kommunerna i frågor som rör exempelvis skyddsobjekt och totalförsvaret, och har dessutom den lokalkännedom som krävs för att hantera ärenden av denna karaktär. Kommunerna har inte någon befintlig kontaktväg till civilområdesansvarig myndighet, vilket skulle försvåra dialog och effektiv hantering.

Påverkan på lantmäteriverksamheten

Förslaget innebär förändringar i fastighetsbildningslagen (FBL), särskilt gällande krav på förvärvstillstånd. Enligt det nya lagförslaget ska mark inte få övergå till en ny ägare utan att ett eventuellt krav på förvärvstillstånd är uppfyllt. Det innebär att lantmäterimyndigheten får en större roll i att kontrollera förvärvarens bakgrund, inklusive medborgarskap och, för juridiska personer, registrerat säte. I praktiken innebär det ett ökat behov av utredning i berörda ärenden som resulterar i både längre handläggningstider och ökade kostnader.

Avslutande synpunkter

Karlskoga kommun ställer sig i stort positiv till SOU 2024:84 och ser behovet av en skärpt kontroll över utländska fastighetsförvärv med beaktande på omvärldsläget, och en ökad hotbild mot Sverige där utländska fastighetsförvärv bedöms utgöra ett överhängande säkerhetshot. Karlskoga kommun efterlyser dock tydligare åtgärder hur staten säkerställer att kommunerna erhåller nödvändiga resurser för att hantera de nya kraven som betänkandet innebär.